

**OCENA
STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU RYCKIEGO ZA 2020 ROK**

MARZEC 2021

Spis treści

W S T Ę P	3
SEKCJA NADZORU P/EPIDEMICZNEGO	4
SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH.....	8
SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ.....	14
STANOWISKO HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY.....	20
STANOWISKO HIGIENY PRACY	23
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	29
STANOWISKO OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJA ZDROWIA	32

W S T Ę P

Państwowa Inspekcja Sanitarna, podobnie jak w latach poprzednich, realizuje swoje zadania na terenie powiatu w oparciu o ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. z 2021r., poz. 195). Zakres zadań obejmuje problematykę zdrowia publicznego i sprowadza się w szczególności do sprawowania nadzoru nad warunkami:

1. higieny środowiska,
2. higieny pracy w zakładach pracy,
3. higieny procesów nauczania i wychowania,
4. higieny wypoczynku i rekreacji,
5. zdrowotnymi żywności i żywienia,
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizacja powyższych zadań polegała na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej. Zadania te na terenie powiatu realizowane są przez poszczególne komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i tak:

SEKCJA NADZORU P/EPIDEMICZNEGO

W 2020 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rykach kontynuowała działalność w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

1. CHOROBY ZAKAŹNE OBJETE PRZEZ ŚWIATOWĄ ORGANIZACJĘ ZDROWIA PROGRAMAMI ERADYKACJI I ELIMINACJI.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rykach współpracuje z Zakładem Wirusologii NIZP-PZH w ramach programu eliminacji odry, różyczki. W 2020 r. nie odnotowano zachorowania oraz podejrzenia zachorowania na odrę i różyczkę.

2. GRUŹLICA

W 2020 roku zarejestrowano 2 nowe przypadki zachorowań na gruźlicę

3. GRYPA

W roku 2020 zaobserwowano znaczący spadek zachorowań na gripę oraz infekcję grypopodobne w stosunku do roku poprzedniego. Najwięcej zachorowań odnotowano w I kwartale 2020.

W ramach nadzoru nad gripą Sentinel z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną współpracuje jeden lekarz z terenu powiatu. W 2019 r. w ramach tego nadzoru pobrano i przekazano do Działu Laboratoryjnego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie 13 próbek do badań w kierunku izolacji wirusa grypy. W 10 przypadkach wykryto obecność materiału genetycznego grypy A/H1N1, w 3 przypadkach gripę wykluczono.

4. ZAKAŻENIA PRZENOSZONE DROGĄ KRWI

W 2020 r. zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu C oraz 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV.

5. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ

W 2020 r. zarejestrowano 2 zbiorowe zatrucia pokarmowe. W 1 ognisku czynnikiem etiologicznym była *Salmonella Typhimurium* (1 chory, 2 nosiciele). o nieustalonej etiologii (2 chorych, 4 narażonych).

Drugie ognisko wywołane przez pałeczki z rodzaju *Salmonella Enteritidis* (12 osób chorych).

W 2020 r. zarejestrowano ogółem 25 przypadków chorób przenoszonych drogą pokarmową wywołanych przez pałeczki z rodzaju *salmonella* (20 przypadków *salmonella enteritidis*, 1 przypadek *Salmonella* gr. B, w 4 przypadkach nie określono serotypu.

Zachorowania na biegunki wywołane przez rotawirusy utrzymywały się na poziomie ubiegłego roku, zaobserwowano natomiast wzrost zachorowań na biegunki wywołane przez

adenowirusy oraz biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

6. CHOROBY ODZWIERZĘCE

Najczęściej występującą chorobą odzwierzęcą jest borelioza z Lyme. W 2020 r. liczba nowo zarejestrowanych przypadków rozpoznania boreliozy znacznie spadła, podobnie jak liczba przypadków osób narażonych na kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o zakażenie wirusem wścieklizny.

7. OGNISKA EPIDEMICZNE

COVID-19 to choroba wywoływana przez wirusa SARS-CoV-2, który objawia się ciężki ostrym zespołem oddechowym. Ten koronawirus przenosi się drogą kropelkową. Okres wylęgania choroby trwa od 1 do 14 dni. Nie ma dowodów, że wirus przenoszony jest przez zwierzęta domowe.

Do zakażenia dochodzi poprzez bezpośredni kontakt z osobą chorą lub pośrednio mając kontakt z przedmiotami z wydzieliną osoby chorej pochodzącej z ust i nosa.

Bardzo ważne jest więc zachowanie odpowiedniej higieny oraz zaleceń dezynfekcji, szczególnie w przypadku osób najbardziej podatnych na transmisję wirusa, to jest-osoby starsze oraz osoby z obniżoną odpornością.

Główne objawy na terenie powiatu ryckiego to:

- ból gardła,
- gorączka,
- duszności,
- kaszel,
- bóle mięśni,
- utrata węchu i smaku.

W związku z bardzo szybkim tempem rozprzestrzeniania się koronawirusa od 20 marca 2020 roku w całym kraju wprowadzono do odwołania stan epidemii, jak również obowiązek kwarantanny dla osób przybyłych z zagranicy.

W 2020 roku w związku z ogłoszeniem stanu epidemii na terenie całego kraju spowodowanego zakażeniami wirusem SARS COV-2 działania PSSE realizowane były głównie na opracowywaniu ognisk COVID-19.

Pierwszy przypadek w powiecie ryckim odnotowano w kwietniu 2020r.

Zarejestrowano 19 ognisk epidemicznych w tym jedno ognisko w 6 Szpitalu w Dęblinie, 2 ogniska w Szpitalu Powiatowym w Rykach i 2 ogniska w DPS Leopoldów.

Odnotowano 1398 potwierdzonych przypadków, hospitalizowano 85osób, zmarły 43 osoby w tym 4 w wieku 50-59 oraz 39osób w grupie wiekowej 60+

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii w Polsce prowadzone było postępowanie dotyczące osób, które nie przestrzegały nakazów i zakazów. Wydano 1 decyzję administracyjną za nieprzestrzeganie kwarantanny, decyzja ta została umorzona przez Wojewódzką Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Lublinie.

Kwarantanną objęto 4060 osób, przeprowadzono 3405 wywiadów epidemiologicznych.

Wszelkie wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczące zakażeń koronawirusem były na bieżąco przekazywane przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej do podmiotów leczniczych. Stacja w dalszym ciągu sprawuje nadzór nad zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby.

Sytuację epidemiologiczną zachorowań na choroby zakaźne w porównaniu z rokiem 2019 przedstawia poniższa tabela

Jednostka chorobowa	Rok 2019		Rok 2020	
	Zachorowania	Zapadalność	Zachorowania	Zapadalność
Salmonellozy	27	47,5	25	46,2
Clostridium difficile	10	17,6	4	7,40
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2	45	79,2	19	35,1
Krztusiec	-	-		
Szkarlatyna(płonica)	10	17,6	3	5,55
Zapalenie opon mózgowych: inne bakteryjne określone i nie określone	- 1	- 1,7	1 -	1,85
Choroba z Lyme (krętkowica kleszczowa)	21	37	2	3,70
Róża	8	14	1	1,85
Styczność i narażenie na wścieklicznę/ potrzeba szczepień	19	33,4	4	7,40
Ospa wietrzna	422	743,4	107	198,1
Różyczka	-	-	-	
Wirusowe zapalenie wątroby: Typ A typu B typu C	1 - -	1,7 - -	- - 1	1,85
Odra	2	3,5	-	
Świnka(nagminne zap. przyusznicy)	4	7	1	1,85
Grypa ogółem i infekcje grypopodobne tym potwierdzone	422 15	743,4 26,4	22	40,7

8. DZIAŁANIA W ZAKRESIE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. W 2020 roku w powiecie ryckim zarejestrowano urodzonych 540 noworodków (dane na dzień 31.12.2020 r.) nie mniej jednak zauważono spadek szczepień ochronnych co obrazuje nam % wykonania szczepień ochronnych w poszczególnych rocznikach

Stopień uodpornienia dzieci i młodzieży wg roczników przedstawia się następująco:

- w roczniku 2020:

szczepionką BCG zaszczepionych zostało 96,85 % noworodków
p/w WZW typu B szczepienia pierwotne 45,874 %, uzup. 35,56 % dzieci
DTP 48,52 %, Hib 49,07 %, Poliomyelitis 48,52 %

- w roczniku 2019 :

WZW typ B uzup. 86,01 %
DTP pierw. 59,27%, uzup. 28,50 %
Hib pierw. 59,09 %, uzup. 28,50%
Odra, świnka i różyczka 54,72%

- w 6 roku życia :

I d. przypominająca błonica, tężec, krztusiec 50,19 %
odra, świnka i różyczka uzup. 41,08%

- w 10 roku życia: odra, świnka i różyczka uzup. 52,50 %.

- w 14 roku życia : II d. przypominająca błonica, tężec, krztusiec 62,48 %

- w 19 roku życia : III d. przypominająca błonica, tężec 58,65 %.

W ramach szczepień zalecanych na terenie powiatu ryckiego najczęściej wykonywano szczepienia:

- p/grypie zaszczepiono 1663 osób, wg przedziałów wiekowych :
0-4 lata– 187 osób, 5-14 lat – 51 osoby, 15-64 lata – 610 osób, powyżej 65 r.ż. – 815 osób,
- p/tężcowi 481 osób,
- p WZW typu B zaszczepiono 266 osób (szczepienia przed zabiegiem)(spadek szczepień)
- p/Streptococcus pneumoniae zaszczepionych zostało 29 osób.

Po analizie szczepień ochronnych zauważono znaczny spadek uodpornienia dzieci i młodzieży w stosunku do roku 2019.

SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Dane statystyczne dotyczące działalności sekcji BŻŻ i PK w 2020 roku

Tab.1

Liczba wszystkich obiektów ujętych w ewidencji	1440/1380* *obiekty, w których sekcja BŻ jest komórką wiodącą
<i>W tym:</i>	
Zatwierdzonych w 2020 r.	29
Skontrolowanych	152
Ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego	80
W tym niezgodnych	8
Liczba sporządzonych protokołów z kontroli (kompleksowych, tematycznych, interwencyjnych, itp.)	351, w tym 104 w zakresie COVID-19
Liczba sporządzonych protokołów z kontroli sprawdzających	22

Tab. 2

Liczba wydanych decyzji administracyjnych	38
Nakazowych	21
Oplatowych	62
Zamknięcia zakładów	1- unieruchomienie zakładu
- nie przestrzeganie nakazu ograniczenia działalności, wynikającego z Rozp. Ministra Zdrowia z dn. 20.05.2020r w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii	
Zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych (podać liczbę)	1
- występowanie w obrocie żywności z ukończoną datą min. trwałości /terminem przydatności do spożycia	

Tab. 3

Liczba nałożonych mandatów	15
Na kwotę	4050 zł
Liczba wniosków o ukaranie skierowanych do LPWIS	0
Liczba aktów oskarżenia i zawiadomień do prokuratury	0

Tab. 4

Liczba pobranych próbek	159
Liczba próbek kwestionowanych	6

Charakterystyka zakładów będących pod nadzorem sekcji BŻŻiPK w odniesieniu do głównych grup obiektów:

Zakłady produkcyjne

Kontroli poddano: 4 piekarnie, 1 zakład produkujący lody z automatu, 1 zakład produkujący lody tradycyjne, 5 zakładów przetwórstwa owocowo-warzywnego oraz 1 zakład garmażeryjny. Kontrole dotyczyły m. in. oceny stanu sanitarno-technicznego maszyn i urządzeń, linii technologicznych oraz pomieszczeń, prawidłowości stosowania substancji dodatkowych dozwolonych, sposobu znakowania gotowego wyrobu, prawidłowości prowadzonych procesów technologicznych, stanu higieny i posiadanej dokumentacji zdrowotnej pracowników, jak również prawidłowości funkcjonowania systemów bezpieczeństwa żywności. Występujące niezgodności z prawem żywnościowym to: brak czystości i porządku, nieprawidłowo funkcjonujący system HACCP, przeterminowane środki spożywcze. Za stwierdzone uchybienia nałożono 3 mandaty karne na sumę 1300 zł oraz wydano 2. decyzje nakazujące wykonanie nałożonych obowiązków. Przeprowadzone w ww. zakładach rekontrole wykazały poprawę stanu sanitarnego.

Produkcja pierwotna

W tej grupie obiektów znajdują się plantacje owoców i warzyw oraz uprawy zbóż i uprawa grzybów. W 2020r. wpisano do rejestru 231 zakładów zajmujących się produkcją podstawową. Skontrolowano 36 obiektów, na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. Kontrola zaplanowana wspólnie z PIORiN została przeprowadzona oddzielnie. W czasie tej kontroli pobrano 5 próbek owoców miękkich (truskawka) do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Kontrole nie wykazały niezgodności z prawem żywnościowym. W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną w kraju (COVID-19) rolnicy wykazywali się stosowną wiedzą na temat przestrzegania zasad higieny podczas produkcji i działań powiązanych.

Zakłady obrotu żywnością

Jest to grupa obiektów najbardziej zróżnicowana pod względem asortymentu żywności wprowadzanej do obrotu, warunków sanitarno-technicznych oraz wyposażenia zakładów. Skontrolowano: 45 sklepy, 3 magazyny hurtowe, 15 innych obiektów obrotu żywnością (ruchome punkty, tymczasowe obiekty, sezonowe punkty skupu owoców i warzyw), 6 kiosków, w tym 1 zlokalizowany w punkcie nauczania i 5 wprowadzających mięso surowe na terenie targowiska. Łącznie przeprowadzono 194 kontrole, w tym 67 wynikające z nadzoru nad prawidłowością stosowania przepisów przeciwepidemicznych związanych ze stanem epidemii COVID-19).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w ww. obiektach nałożono 6 mandatów karnych na sumę 1000 zł, wydano 7 decyzji nakazowych oraz 25 decyzji opłatowych. Przeprowadzone rekontrole wykazały poprawę stanu sanitarnego w kontrolowanych zakładach.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

Skontrolowano 12 obiektów, w tym: 4 restauracje i 8 zakładów małej gastronomii. W zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych, w tym 2. interwencyjne. Natomiast w ramach nadzoru nad prawidłowością stosowania przepisów przeciwepidemicznych związanych ze stanem epidemii COVID-19 przeprowadzono 21 kontroli, w tym 1. interwencyjna.

Kontrole interwencyjne przeprowadzane były po otrzymaniu zgłoszeń od konsumentów o braku czystości i porządku w zakładach, oraz nieprzestrzegania przepisów prawa w stanie ogłoszenia epidemii, ponieważ zakład świadczył usługi w formie sprzedaży oraz konsumpcji na miejscu napojów alkoholowych. W celu wyegzekwowania zgodności stanu sanitarno-technicznego zakładów z wymogami przepisów prawa żywnościowego wystosowano 3 decyzje nakazowe, w tym jedna zaniechania prowadzenia działalności do dnia ustania epidemii. Nałożono 3 mandaty karne na sumę 1200 zł.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Kontroli poddano 17 zakładów, w tym 12 stołówek w placówkach oświaty. W jednym z nich (półkolonie) stwierdzono naruszenie przepisów żywnościowych, za które nałożono mandat karny w wysokości 150zł. Wszystkie stołówki usytuowane w placówkach oświaty posiadają wdrożone procedury GHP, GMP oraz procedury oparte na zasadach systemu HACCP. Grupa tych obiektów poprzez właściwe podejście do zagadnienia wysokiej jakości zdrowotnej posiłków produkowanych w zakładzie wykazuje należyłą troskę o jakość tych posiłków i bezpieczeństwo konsumenta.

W bloku żywieniowym półkolonii letnich zorganizowanych dla dzieci i młodzieży stwierdzono naruszenie przepisów żywnościowych, za które nałożono mandat karny w wysokości 150zł.

Nieprawidłowości zostały wykryte również w innych zakładach z tej grupy, tj. w ” innych zakładach żywienia” (sale weselne) oraz w zakładzie usług cateringowych. Łącznie nałożono 3 mandaty karne na sumę 900zł. W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarnego wydano 2. decyzje nakazujące wykonanie nałożonych obowiązków. Przeprowadzone rekontrole wykazały poprawę stanu sanitarnego w skontrolowanych zakładach.

Bloki żywienia w szpitalach

Blok żywieniowy w Szpitalu Powiatowym nie został skontrolowany, ponieważ PPIS w Rykach organem właściwym do pełnienia nadzoru sanitarnego nad tym zakładem stał się w dniu 16.03.2020r. w związku ze zmianą ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

W 2020 roku wpisano do rejestru zakładów 1 zakład, który produkuje folię HDPE, folię LDPE i opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, tj. do: schłodzonego mięsa, gorącej żelatyny, produktów zamrożonych oraz artykułów sypkich np. przyprawy. Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto także miejsca obrotu, tj. 1. hurtownia i 5 sklepów.

W czasie pełnienia nadzoru nie stwierdzono niezgodności z przepisami prawa.

Z zakładów obrotu pobrano 2. próbki produktów do badań w zakresie migracji kadmu i ołowiu oraz migracji globalnej. Próbki nie były kwestionowane.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości popełniane przez producentów żywności, dystrybutorów oraz importerów mające lub mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności dotyczyły:

- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń oraz sprzętu, będących na wyposażeniu zakładu,
- brak orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych osób mających kontakt z żywnością,
- niewłaściwie funkcjonujące systemy bezpieczeństwa żywności, tj. GHP, GMP, HACCP,
  - brak deklaracji zgodności stwierdzającej, że używane w zakładzie wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością są zgodne z przepisami mającymi wobec nich zastosowanie,
- nieodpowiednia jakość środków spożywczych wprowadzanych do obrotu, tj.: obecność żywności z ukończoną datą minimalnej trwałości/terminem przydatności do spożycia.

Urzędowa kontrola żywności (badania laboratoryjne)

Do analizy i badań laboratoryjnych łącznie pobrano 159 prób żywności i wyrobów do kontaktu z żywnością. W/w próbki pobierano w różnych kierunkach badań tj.: pozostałości pestycydów, zawartość metali szkodliwych dla zdrowia, zanieczyszczenia mikrobiologiczne, azotany, znakowanie, mikotoksyny, WWA, zawartości substancji dodatkowych, sensoryki.

Zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu dla PIS na 2020 rok” przeprowadzono 3 oceny znakowania żywności, w tym 2 suplementy diety i 1. środek specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Znakowanie ww. żywności oceniono jako prawidłowe, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Łącznie zdyskwalifikowano 6 próbek żywności, które pobrano w ramach urzędowej kontroli i monitoringu oraz urzędowej kontroli. Były to produkty pn.: mięso mielone z łopatki (5 próbek) zdyskwalifikowane za wykrycie przekroczenia wymagań odnośnie liczby drobnoustrojów tlenowych mezofilnych oraz produkt schab staropolski (1 próbka) zdyskwalifikowany za przekroczenie wymagań w zakresie zawartości WWA. W obydwu przypadkach poinformowano zgodnie z właściwością Powiatowego Lekarza Weterynarii. Ponadto w przypadku próbki produktu

pn. schab staropolski sporządzono formularz powiadomienia informacyjnego, który przesłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – system służący szybkiej informacji i sprawnemu wycofaniu produktów niebezpiecznych znajdujących się na rynku.

Za przekroczenie wymagań w zakresie zawartości WWA w zdyskwalifikowanej próbce produktu pn. schab staropolski sporządzono formularz powiadomienia informacyjnego, który przesłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie.

Ponadto w ramach funkcjonowania systemu RASFF zgodnie z ustawowymi kompetencjami przeprowadzono 61 kontroli. Dotyczyły one powiadomień alarmowych i informacyjnych w zakresie:

- przekroczenia NDP pestycydu –glifosan w produkcie „Płatki Jaglane Plony Natury” wyprodukowane przez Melvit S.A. ul. Grójecka 194/91, 02-390 Warszawa,
- wykrycia bakterii Salmonella Enteritidis w mięsie drobiowym pochodzącym z hurtowni Polski Drób Al. Armii Krajowej 20, 21-040 Świdnik,
- stwierdzenia obecności bakterii Listeria monocytogenes w produkcie pn. Boczek wędzony Kraina Wędlin, wyprodukowany przez Goodvalley ul. Młyńska 43b, 77-320 Przechlewo,
- wykrycia bakterii Salmonella Amsterdam i Livingstone w produkcie pn. Sezam Kresto pochodzący z Indii,
- stwierdzenia obecności bakterii Salmonella Enteritidis w mięsie drobiowym pochodzącym z zakładu Nasz Drób Ujżranów 77, 08-110 Siedlce,
- stwierdzenia obecności bakterii Salmonella Enterica w mięsie drobiowym pochodzącym z zakładu Drosed S.A. ul. Sokołowska 154, 08-110 Siedlce,
- wykrycia bakterii Salmonella Enteritidis w mięsie drobiowym pochodzącym z zakładu Roldrob ul. Warszawska 168/172 Tomaszów Mazowiecki,
- przekroczenia NDP estrów glicydołu i 3-MCPD w „Olej z ryżu”, pochodzący z Włoch,
- niezadeklarowaniu przez producenta pochodzącego z Czech obecności alergenu w produkcie pn.: „Turek Puszysty Rzodkiewka”,
- stwierdzenia obecności bakterii Listeria monocytogenes w produktach mięsnych wyprodukowanych przez Grzegorz Gajaszek, Grabów Szlachecki 23, 08-503 Nowodwór,
- wykrycia obecności bakterii Salmonella Enteritidis w mięsie drobiowym pochodzącym z zakładu Cedrob S.A. Ujazdówek 2A, 06-400 Ciechanów,
- niezadeklarowaniu przez producenta pochodzącego z Singapuru obecności alergenu w produkcie pn.: „Spring Rool Pastry”,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

- wykrycia obecności bakterii Salmonella Enteritidis w produkcie pn.: „Chilled chicken filet” wyprodukowany przez Super Drób S.A. ul. Zimna 2, 20-952 Lublin,
- wykrycia obecności bakterii Salmonella z grupy C:8 (C2-C3) w produkcie pn.: „Acor Bazylia”, producent ACOR Sp. z o.o. , ul. Rawicka 43, 63-700 Krotoszyn,
- wykrycia obecności bakterii Salmonella Enteritidis w mięsie drobiowym, pochodzącym z rozbioru tusz drobiowych w Hurtowni Kabanos ul. Dęblińska 25a, 24-100 Puławy,
- wykrycia obecności bakterii Escherichia coli w produkcie pn. „Tatar wołowy” Z.M. Łuków.

W większości przeprowadzone kontrole nie wykazały ww. produktów w obrocie handlowym, ponieważ zostały sprzedane klientowi końcowemu w terminie wcześniejszym. W kilku zakładach stwierdzono produkty objęte powiadomieniem , jednakże nie będące w obrocie, tylko składowane do czasu odebrania przez firmę specjalistyczną, której zlecono usługę utylizacji żywności. Podmioty, w których stwierdzono ww. żywność dostarczyły do siedziby PSSE w Rykach stosowne dokumenty z przeprowadzonych procesów utylizacji.

Podsumowanie:

W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną w kraju duża część zakładów nie została skontrolowana w 2020 roku. Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych wyłącznie w części obiektów żywnościowo-żywnościowych prowadzony przez sekcję nadzór sanitarny oceniamy jako skuteczny. Stan sanitarno-higieniczny zakładów jest zróżnicowany, jednakże ulega systematycznej poprawie. Coraz mniej jest zakładów, w których stale powtarzały się te same nieprawidłowości. Sytuacja ta spowodowana jest m.in. sprawowaniem kontroli zewnętrznej w tych zakładach przez przedstawicieli PSSE, w ramach urzędowej kontroli żywności, tj. kontrole sanitarne, rekontrole, pobór próbek żywności.

SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RYCKIEGO W ZAKRESIE NADZORU
NAD JAKOŚCIĄ WODY

W roku 2020 PSSE w Rykach nadzorowała stan sanitarno-higieniczny oraz jakość wody w 29 wodociągach: 20 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oraz 9 wodociągach z ujęć indywidualnych. Nadzorowano również odcinek sieci wodociągu z powiatu lubartowskiego (gm. Ułęż). W 2020 roku liczba osób zaopatrywanych w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia i wodociągów z ujęć indywidualnych nie uległa większym zmianom w odniesieniu do 2019 r.

Tabela 1. % ludności korzystającej z wody nadzorowanej przez Inspekcję Sanitarną, liczba wodociągów w poszczególnych gminach

Lp	Gmina	% ludności korzystającej z wod. będących pod nadzorem PIS z wodociągów	Liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia	Liczba wodociągów z ujęć indywidualnych
1	Ryki	99,3 % 30 miejscowości zwodociągowanych	5 (1 miasto; 4 wieś) - Ryki - Niwa Babicka - Moszczanka - Bobrowniki - Rososz	3 (2 miasto, 1 wieś) - KAMPOL-FRUIT - Spółdzielnia Mleczarska Ryki - Jakubowa Izba - Niwa Babicka
2	Dęblin	93 % 1 miejscowość zwodociągowana	2 (2 miasto) - Dęblin Jagiellońska - Dęblin Wiślana	2 (miasto) - Chłodnia Allmiz Dęblin - PAPU W. Gronczyński
3	Kłoczew	78,2 % 30 miejscowości zwodociągowanych	3 (wieś) - Kłoczew - Stare Zadybie - Wola Zadybska	1 (wieś) - Chłodnia Ulmer - Stare Zadybie
4	Ułęż	99,6 % 14 miejscowości zwodociągowanych	4 (wieś) - Ułęż - Białki - Sobieszyn - Zosin	3 (wieś) - SM Podlodów - Dwór Osmolice, - Białki Dolne - T. Tobiasz MAX Ułęż - 1 odcinek sieci wod. z pow. lubartowskiego
5	Nowodwór	87,7 % 16 miejscowości zwodociągowanych	4 (wieś) - Nowodwór - Zawitała - Trzcianki - Grabów Szlachecki	0
6	Stężycza	93,5 % 14 miejscowości zwodociągowanych	2 (wieś) - Stężycza - Brzeziny	0
	Razem		20	9 + 1 odcinek sieci

W powiecie ryckim w 2020 r. PSSE Ryki nadzorowała 29 wodociągów oraz 1 końcówkę sieci wodociągowej. Wodociągi funkcjonowały w oparciu o 30 ujęć, tworząc sieć wodociągową
POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W RYKACH

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

o łącznej długości około 616 km. W stosunku do roku 2019 ilość wodociągów zbiorowego zaopatrzenia oraz ujęć indywidualnych nie uległa zmianie

Ogółem z wody wodociągowej będącej pod nadzorem PSSE w Rykach korzystało około 52 950 osób, co stanowi około 94% ludności powiatu (nie zanotowano większej zmiany w odniesieniu do 2019 r.).

Inspekcja Sanitarna kontrolowała jakość wody w nadzorowanych wodociągach poprzez stały nadzór bieżący.

W ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej także przedsiębiorstwa dostarczające wodę dla ludności zlecały wykonywanie badań produkowanej wody. W 2020 r. wszyscy administratorzy wodociągów zrealizowali badania określone w zatwierdzonych harmonogramach poboru prób wody.

W 2020 r. z końcówki sieci wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w Walentynowie gm. Jeziorzany stwierdzono przekroczenia wskaźników mikrobiologicznych, co po oszacowaniu ryzyka zdrowotnego skutkowało wydaniem decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi.

W związku ze stwierdzanymi przekroczeniami wskaźników mikrobiologicznych wydano 11 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia w wodociągach: Ryki, Rososz, Zosin, Białki, Ułęż, Sobieszyn, Moszczanka, Nowodwór, Trzcianki, końcówka sieci Walentynów, „PAPU” W. Gronczyński. Wydano 4 decyzje o warunkowej przydatności do spożycia w związku z przekroczeniami fizykochemicznymi: Dęblin Wiślana, Nowodwór, Moszczanka, „PAPU” W. Gronczyński.

Niewielkie przekroczenia mętności, żelaza, manganu odnotowano w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia: Zawitała, Stare Zadybie, Wola Zadybska, Stężycza.

Na koniec 2020 r. wszystkie wodociągi nadzorowane przez Inspekcję Sanitarną na terenie powiatu ryckiego dostarczały wodę o odpowiedniej jakości.

We wszystkich gminach zwiększyła się w niewielkim stopniu liczba przyłączy wodociągowych: ogółem 72 przyłączy o długości około 2,520 km.

W części wodociągów istniejąca infrastruktura wodociągowa wymaga bieżącej i prawidłowej konserwacji, a także w niektórych przypadkach wymiany wyeksploatowanych odcinków w sieci wodociągowej.

Przyspieszenia wymaga proces porządkowania gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę istniejących oraz budowę nowych systemów kanalizacyjnych, szczególnie na terenach wiejskich.

W związku z realizacją monitoringu jakości wody w 2020 r. przeprowadzono:

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

- 24 kontroli sanitarnych, w tym 3 kontrole sprawdzających skuteczność podjętych działań naprawczych, po wydaniu decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia oraz 1 kontrolę interwencyjną,
- 42 kontrole przy poborze prób wody.

Pobrano prób wody:

- z wodociągów:
  - 35 prób w kierunku badań fizykochemicznych,
  - 90 prób w kierunku badań mikrobiologicznych,

Wydano 30 decyzji merytorycznych w tym:

- 1 decyzję o braku przydatności wody,
- 15 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia,
- 8 decyzji stwierdzających przydatność wody po działaniach naprawczych,
- 4 decyzji w związku ze stwierdzeniem zaniedbań w zakresie stanu sanitarno –technicznego ujęć wodociągowych,
- 2 decyzje dot. jakości wody ciepłej– na podstawie wyników badań wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej.

Wydano 23 decyzji opłatowych w tym:

- 18 decyzji ze względu na pogorszenie jakości wody,
- 5 decyzji w związku ze stwierdzeniem zaniedbań w zakresie stanu sanitarno –technicznego ujęć wodociągowych.

Wydano 201 ocen jakości wody (w tym 7 obszarowych), 15 ocen dotyczących jakości wody ciepłej, 24 komunikatów dot. jakości wody przeznaczonej do spożycia, 4 oceny jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.

Wystosowano 18 wystąpień dotyczących jakości wody wodociągowej.

LABORATORIA WYKONUJĄCE BADANIA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Na terenie powiatu ryckiego znajdują dwa laboratoria wykonujące badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które posiadały zatwierdzony system jakości prowadzonych badań wody przez PPIS w Rykach. Laboratorium AGROLAB Polska Sp. z o.o. w Dęblinie posiadało zatwierdzenie wykonywanych badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych: ogólna liczba drobnoustrojów, bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, Enterokoki, *Pseudomonas aeruginosa*, *Legionella spp.*, *Clostridium perfringens* oraz parametrów fizykochemicznych: chlor wolny, stężenie chlorków, pH, przewodność, mętność, stężenie jonu amonowego, azotanów,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

azotynów, kadm, chrom, mangan, nikiel, ołów, antymon, miedź, selen, arsen, glin, żelazo, magnez, sód i wapń. Natomiast Laboratorium PGK i M w Rykach Sp. z o.o. w zakresie parametrów mikrobiologicznych: *Escherichia coli*, Enterokoki, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów oraz parametrów fizykochemicznych: zawartość chlorków, manganu, żelaza, stężenie jonu amonowego, azotanów i azotynów; wartość pH, przewodność elektryczna, mętność, barwa, smak, zapach.

BADANIA CIEPŁEJ WODY W KIERUNKU OBECNOŚCI BAKTERII Z RODZAJU *LEGIONELLA SP.*

Liczba placówek, które podlegają kontroli wewnętrznej wody ciepłej znajdujących się w ewidencji PSSE Ryki: 64 obiektów: 42 placówek oświatowo- wychowawczych, 17 obiektów zapewniających bazę noclegową, 3 obiekty sportowe, 1 szpital, 1 DPS. Wszystkie w/w placówki zostały poinformowane o obowiązku badania wody ciepłej w kierunku *Legionella sp.*.

W trakcie 2020 r. badania wody ciepłej wykonały obiekty: 1 obiekt zapewniających bazę noclegową, 1 obiekt sportowy, spośród 42 placówek szkolno- wychowawczych – 5 wykonało badania, w tym 3 placówki wykonało obowiązki nałożone decyzjami z ubiegłego roku- zakończono postępowanie, natomiast 2 placówki są w trakcie wykonania obowiązku nałożonego decyzją. Część placówek natomiast poinformowała, iż na terenie ich obiektu nie jest wytwarzany aerozol wodno- powietrzny, bądź nie posiada w ogóle pryszniców.

Wydano 15 ocen jakości wody ciepłej na podstawie przedstawionych przez podmioty badań wody przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej.

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ NA TERENIE POWIATU RYCKIEGO

Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Rykach nadzorowała stan sanitarno- techniczny 181 obiektów użyteczności publicznej w tym:

- 1 szalet publiczny,
- 1 hotel
- 16 obiektów z bazą noclegową,
- 87 zakłady świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej,
- 14 cmentarzy,
- 2 obiekty transportu publicznego– dworzec PKS, PKP wraz ze środkami transportu,
- 5 placów zabaw z piaskownicami,
- 2 zakłady świadczące usługi pogrzebowe,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

- 25 aptek,
- 13 stacji paliw,
- 3 obiekty sportowe,
- 1 kino
- 3 pralnie
- 3 środków transportu
- 1 dom wielopokoleniowy dla bezdomnych
- 1 dom pomocy społecznej

Stan ilościowy w/w obiektów w ciągu ostatnich lat ulega niewielkim zmianom.

Obiekty użyteczności publicznej stanowią stosunkowo liczną i zróżnicowaną grupę zarówno pod względem ich przeznaczenia jak i wymagań sanitarnych, których spełnienie jest warunkiem bezpieczeństwa sanitarnego świadczonych usług. W ocenie sanitarniej obiektów brane są pod uwagę głównie: zaopatrzenie obiektów w wodę, postępowanie z odpadami, bielizną czystą i brudną, stan sanitarny pomieszczeń usługowych, mieszkalnych, sanitariatów oraz zaplecza.

W większości obiektów w których świadczone są usługi fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej /które stanowią znaczącą ilość będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej obiektów/pomieszczenia i wyposażenia dostosowano do obowiązujących wymogów, z wyjątkiem nowo otwartych, gdzie podczas kontroli sanitarnych w 3 z nich, stwierdzono niezachowanie należytej czystości przy wykonywaniu usług. W trakcie roku sprawozdawczego egzekwowano, aby we wszystkich zakładach świadczących wspomniane powyżej usługi, prowadzona była dezynfekcja o podwyższonej skuteczności środkami chemicznymi o szerokim spektrum działania (sporobójczym). W zakładach świadczących usługi kosmetyczne egzekwowano obowiązek opracowania i wdrożenia procedur postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich- nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w 5 obiektach.

Kontrole sanitarne w większości obiektów użyteczności publicznej nie zostały wykonane ze względu na ogłoszony stan epidemii w kraju.

Gospodarka odpadami

Na terenie powiatu ryckiego funkcjonują oczyszczalnie mechaniczno-biologiczne w miastach Ryki i Dęblin oraz w niektórych gminach wiejskich, które są częściowo skanalizowane: miejscowość Stężycza, Trzcianki w gm. Nowodwór, Kłoczew. Ścieki z obszarów miejskich i wiejskich nieobjętych systemem kanalizacyjnym gromadzone są przeważnie w zbiornikach bezodpływowych /typu szambo/ i wywożone taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. Niestety wiele z tych zbiorników jest w złym stanie technicznym lub są one źle eksploatowane.

Dwa obiekty dysponujące pokojami noclegowymi posiadają własne biologiczne oczyszczalnie ścieków.

W nadzorowanych obiektach kontrolowano sposób postępowania z odpadami komunalnymi a także

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

niebezpiecznymi, w szczególności tymi, które mogą stanowić zagrożenie ze względu na możliwość przenoszenia czynników biologicznych. Zwracano uwagę na odpady powstające w szczególności w zakładach typu: zakłady pogrzebowe wraz ze środkami transportu oraz w zakładach świadczących usługi kosmetyczne.

W 2020 roku w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości po przeprowadzonych kontrolach obiektów użyteczności publicznej wydano:

- 3 decyzji merytorycznych
- 5 decyzji opłatowych
- 2 mandatów karnych na kwotę 400 zł

Jednocześnie w ramach posiadanych uprawnień wydano:

- 11 decyzji dot. ekshumacji zwłok/szczątków,
- 2 decyzje zatwierdzające laboratoria do wykonywania badań wody,
- 1 decyzja umarzające,
- 3 postanowienia dot. sprowadzenia szczątków ludzkich z zagranicy,
- 2 postanowień dot. przeprowadzenia imprez masowych.

STANOWISKO HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Nadzorem sanitarnym zostało objętych ogółem 67 placówek(placówki stałe: 3 żłobki, 1 klub malucha, 11 przedszkoli, 18 szkół podstawowych, 16 zespołów szkół, 1 liceum, 1 szkoła policealna, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 1 ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy, 2 poradnie psychologiczno- pedagogiczne, 5 świetlic środowiskowych, 5 ośrodki kultury, 1 ognisko muzyczne, 1 szkoła wyższa).

Liczba kontroli, decyzji, interwencji

W 2020r. przeprowadzono: 5 kontroli sanitarnych (w tym 2 kontrole wypoczynku dzieci i młodzieży), 2 kontrole sprawdzające, 1 kontrole interwencyjną, 3 kontrole odbiorowe.

Skontrolowano 3 placówki; wydano 1 decyzję administracyjną usterkowa, 2 decyzje administracyjne zmieniające termin wykonania obowiązku i 2 decyzje zatwierdzające odbiór.

Przeprowadzono jedną kontrolę interwencyjną w Miejskim Przedszkolu nr 4 w związku ze skargą dotyczącą zapachu wilgoci w placówce. Podczas kontroli ustalono, że brak jest przeglądu przewodów wentylacyjnych. Wydano decyzję administracyjną wzywającą do przeprowadzenia w/w przeglądu. Podczas przeglądu ustalono brak wentylacji w dwóch klasach i szatni, co ma zostać naprawione w jak najszybszym czasie.

Pozostałe dwie decyzje zmieniające termin wykonania obowiązku dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego podłóg, ścian i sufitów w salach, pomieszczeniach higienicznosanitarnych i szatniach.

Stan techniczny i sanitarny placówek

Spośród skontrolowanych placówek oświatowo- wychowawczych wszystkie funkcjonowały w budynkach przystosowanych do celów nauczania i wychowania, brak jest też wśród nich placówek funkcjonujących w budynkach o złym stanie technicznym.

W trakcie kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na warunki potrzebne do utrzymania higieny osobistej uczniów, we wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono warunki do utrzymania higieny osobistej dla dzieci/uczniów oraz standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych, pomiar temperatury

W 2020r. w ramach bieżącego nadzoru przeprowadzono ocenę dostosowania mebli przedszkolnych/ szkolnych do wzrostu przedszkolaków/ uczniów oraz przeprowadzono pomiar temperatury.

Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków w 1 placówce w 1 oddziale na 20 stanowiskach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

Dokonano 11 pomiarów temperatury w 3 skontrolowanych placówkach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Oświetlenie

Na podstawie wyników pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia przeprowadzonych przez podmioty zewnętrzne nie stwierdzono nieprawidłowości w skontrolowanych placówkach.

W jednej ze szkół podstawowych w dalszym ciągu oświetlenie niezgodne z normą, w grudniu 2020r. wpłynął wniosek dyrektora szkoły o odroczenie terminu wykonania obowiązku.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Wypoczynek zimowy:

Na terenie powiatu ryckiego w ogólnopolskiej bazie wypoczynku zarejestrowane były dwie formy wypoczynku: jedna wyjazdowa i jedna w miejscu zamieszkania - przeprowadzono kontrolę sanitarną wypoczynku w formie wyjazdowej zlokalizowanej w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku - zimowiska ZHR w Zespole Placówek Oświatowych w Leopoldowie, ul. Zielona 1, 08-500 Ryki.

Przeprowadzono w sumie 2 kontrole sanitarne: 1 przez pion higieny dzieci i młodzieży i 1 przez pion higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

Z uwagi na to, iż zgłoszony wypoczynek w miejscu zamieszkania w formie półkolonii, t. j. Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie ul. Lotników Polskich 1 podlegał Ministerstwu Obrony Narodowej - nie przeprowadzano kontroli sanitarnych.

Wypoczynek letni:

Na terenie powiatu ryckiego w ogólnopolskiej bazie wypoczynku zarejestrowane były dwie formy wypoczynku w miejscu zamieszkania. Przeprowadzono kontrolę sanitarną wypoczynku w miejscu zamieszkania zlokalizowanej w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku – Półkolonii zorganizowanych przez Klub Karate Tradycyjnego CHIDORI w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Rykach, ul. Słowackiego 2; 08-500 Ryki.

Przeprowadzono w sumie 3 kontrole sanitarne: 1 przez pion higieny dzieci i młodzieży i 2 przez pion higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku (1 kontrola półkolonii w budynku Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Rykach, ul. Słowackiego 2; 08-500 Ryki, 1 kontrola obiektu żywieniowego dostarczającego posiłki dla uczestników półkolonii - Gościniec Pod Lasem Centrum Rekreacyjno – Biznesowe, Grabowce Dolne 40 B, 08-503 Nowodwór- stwierdzenie nieprawidłowości w postaci brak porządku i czystości we wszystkich pomieszczeniach.)

Wnioski

W miarę posiadanych nakładów finansowych placówki realizują zalecenie pokontrolne PPIS w ustalonych terminach, w uzasadnionych przypadkach zwracają się z wnioskiem o przesunięcie terminu wykonania realizacji zaleceń.

Rok 2020 bardzo ciężko jest porównać i ocenić pod względem stanu sanitarnego placówek oświatowo- wychowawczych w powiecie ryckim ze względu na bardzo małą ilość skontrolowanych placówek spowodowaną sytuacją epidemiologiczną w kraju.

STANOWISKO HIGIENY PRACY

Sekcja Higieny Pracy prowadzi nadzór sanitarny w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

W 2020 roku Sekcja HP realizowała zadania kontrolne wg własnego harmonogramu kontroli w nadzorowanych zakładach pracy z uwzględnieniem wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego głównie w I kwartale. W związku ogłoszonym stanem epidemii spowodowanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, pracownicy Sekcji HP od dnia 02.04 2020 r. zostali oddelegowani do pracy obejmującej działania związane ze zwalczaniem epidemii spowodowanej koronawirusem SARS-CoV-2. Weryfikacji uległ harmonogram planu kontroli nadzorowanych obiektów; w II połowie roku zaplanowano: kontrolę uzgodnioną z Działem Laboratoryjnym WSSE w Lublinie w ramach nadzoru w zakresie pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w wytypowanym wcześniej zakładzie pracy oraz kontrole w obiektach nadzorowanych, gdzie występują zagrożenia związane z przekroczeniami NDN i NDS szkodliwych czynników obecnych w środowisku pracy.

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy obejmował kontrolę przestrzegania przepisów m. in. z zakresu:

- bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników,
- oceny ryzyka zawodowego,
- nadzoru nad substancjami, mieszaninami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi, fizycznymi występującymi w środowisku pracy,
- nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi,
- stosowania produktów biobójczych w zakładach pracy.

Plan pracy obejmował również program wieloletni, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przepisów i zasad bhp podczas usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest w ramach Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu. W 2020 r. nie były prowadzone czynności kontrolne w ramach bieżącego nadzoru nad warunkami pracy podczas zabezpieczania bądź usuwania wyrobów zawierających azbest z uwagi na brak prowadzenia prac w tym zakresie przez przedsiębiorców naszego powiatu. Zgłoszenia zamiaru wykonywania tych usług przysłała 1 firma z powiatu puławskiego, która była poddana kontroli w roku ubiegłym (nie stwierdzono nieprawidłowości).

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

Z uwagi na fakt, iż na terenie powiatu ryckiego nie ma zakładów pracy, w których stosowane są leki cytostatyczne, pion higieny pracy nie prowadził kontroli z zakresu przewidzianego w programie dwuletnim, dotyczącym warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych.

W roku 2020 (IV kwartał) w ewidencji nadzoru sekcji HP widnieje 391 obiektów znajdujących się na terenie powiatu ryckiego, z których 267 było kontrolowanych przez pion higieny pracy w latach ubiegłych bądź w roku sprawozdawczym 2020. Pozostałe obiekty zostały wpisane do ewidencji po raz pierwszy. Przeprowadzono 40 kontroli (w tym 14 kontroli sprawdzających wykonanie nieprawidłowości przez pracodawców) w 33 zakładach pracy. W skontrolowanych zakładach było zatrudnionych 740 pracowników.

Przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 5 skontrolowanych zakładach pracy.

Spośród czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w kontrolowanych zakładach największy problem stanowi hałas. Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) hałasu dotyczyły branż o następującym profilu produkcji:

- Przetwórstwo przemysłowe (PKD 10) – 1 zakład,
- Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych (PKD 22) – 1 zakład,
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych (PKD 25) – 1 zakład,
- Produkcja maszyn i urządzeń (PKD 28) – 1 zakład,

W warunkach przekroczeń NDN hałasu pracowało 26 pracowników, w tym:

- Przetwórstwo przemysłowe – 15 pracowników,
- Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych – 6 pracowników,
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych – 2 pracowników,
- Produkcja maszyn i urządzeń – 3 pracowników.

Ze względu na przekroczenia normatywów higienicznych dotyczących NDN hałasu pracodawcy podejmują kompleksowe działania mające na celu poprawę warunków pracy. Są to działania tj.:

- techniczne tj. oznakowanie stref z przekroczeniami znakami bezpieczeństwa i nakazem stosowania środków ochrony indywidualnej; wymiana lub remont maszyn, narzędzi stosowanych w procesach technologicznych;
- organizacyjne (skrócony czas pracy w narażeniu lub dodatkowe przerwy w czasie pracy);
- wyposażenie pracowników w odpowiednie środki ochrony indywidualnej o odpowiedniej charakterystyce tłumienia i nadzór prawidłowości ich stosowania;
- profilaktyka medyczna.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

W 1 zakładzie zajmującym się produkcją mebli (PKD 31) na jednym stanowisku pracy stolarza-lakiernika w wyniku przeprowadzonych badań i pomiarów z nadzoru stwierdzono przekroczenie normatywów higienicznych w zakresie pyłu drewna – frakcja wdychalna. W warunkach przekroczenia NDS pracował 1 pracownik.

W wyniku przeprowadzonych kontroli warunków pracy i higieniczno-sanitarnych wydano 20 decyzji administracyjnych z 26 nakazami do wykonania przez pracodawców, w tym: 3 decyzje zmieniające termin wykonania nakazów, 2 decyzje umarzające postępowanie administracyjne ze względu na wykonanie stwierdzonych nieprawidłowości przed wydaniem decyzji merytorycznych. Wydano 21 decyzji płatniczych.

Uchybienia, których usunięcie egzekwowano od przedsiębiorców poprzez nałożenie decyzji administracyjnych dotyczyły:

- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia pracowników występujących w środowisku pracy w zakresie: hałasu, zanieczyszczeń pyłowych i zanieczyszczeń chemicznych powietrza,
- przekroczenia badanego NDS w zakresie pyłu drewna – frakcja wdychalna - na stanowisku stolarza-lakiernika,
- braku dokumentacji oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy oraz aktualizacji oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej szkodliwe dla zdrowia czynniki występujące na stanowisku pracy,
- braku aktualnych orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na określonym stanowisku pracy,
- braku szkoleń okresowych pracowników z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- braku rejestrów prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia oraz rejestrów pracowników narażonych na działanie tych czynników biologicznych,
- braku rejestrów prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz rejestru pracowników narażonych na te czynniki,
- braku wyposażenia pracowników w obuwie robocze,
- nieodpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń: umywalni, szatni i jadalni,
- braku wentylacji grawitacyjnej oraz mechanicznej w hali warsztatowej oraz braku odciągu z wylotu układów wydechowych pojazdów samochodowych,
- braku wentylacji w pomieszczeniu szatni oraz umywalni.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

W związku z niewykonaniem przez pracodawców nakazów wynikających z decyzji, wydano 2 upomnienia.

Ze 161 zakładów znajdujących się w ewidencji HP, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne skontrolowano 19. Przeprowadzono 21 kontroli. W 4 zakładach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie występowania czynników biologicznych na stanowisku pracy. Wydano 3 decyzje z nakazami do wykonania. Jeden pracodawca okazał dokumentację potwierdzającą usunięcie nieprawidłowości przed wszczęciem postępowania administracyjnego.

W 8 zakładach pracy będących w nadzorze PSSE występuje narażenie na czynniki rakotwórcze/mutagenne; w 2 zakładach jest to krzemionka krystaliczna – frakcja respirabilna – powstająca w procesie pracy, w 1 zakładzie pyły drewna, w 4 zakładach promieniowanie jonizujące. Kontrole przeprowadzono w 5 obiektach. Ogólna liczba pracowników w skontrolowanych zakładach narażonych na kontakt z tymi czynnikami to 75 osób (mężczyźni). W 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości. W 1 zakładzie pracy, w którym występuje promieniowanie jonizujące, pracodawca nie przekazał do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy za rok 2019 (druk został wypełniony ale nie wysłany). Przypomniano pracodawcy o obowiązku przekazywania w/w informacji właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi corocznie w terminie do 15 stycznia.

W ewidencji HP w 2020 r. znajdowały się 23 podmioty lecznicze. Przeprowadzono 2 kontrole w 2 obiektach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2020 r. w zakresie spraw dotyczących chorób zawodowych rozpatrywano i prowadzono postępowanie administracyjne w związku z podejrzeniem choroby zawodowej: u 1 pracownika, u 2 byłych pracowników oraz 1 rolnika prowadzącego własne gospodarstwo rolne, odpowiednio z wykazu chorób zawodowych pod poz.: 20 pkt. 1, 15, 26 i 26.

Wśród prowadzonych postępowań w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, jedno zostało wszczęte w 2019 r., trzy w 2020 r. Przeprowadzono 1 wizytację w ramach postępowania wyjaśniającego dotyczącego podejrzenia choroby zawodowej, w wyniku czego sporządzono 1 kartę oceny narażenia zawodowego. Wojewódzki Ośrodek Medycyny Prewencyjnej w Krakowie przekazał według właściwości do PPIS w Rykach zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej z poz. 26 u mieszkanki powiatu ryckiego, byłej pracownicy zakładu wojskowego znajdującego się na terenie powiatu ryckiego wraz ze sporządzoną kartą oceny narażenia zawodowego.

W wyniku powyższego na podstawie kart oceny narażenia zawodowego i otrzymanych orzeczeń lekarskich z jednostki orzeczniczej I stopnia WOMP Poradnia Chorób Zawodowych w Lublinie

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

wydano: 2 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej (poz. 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza) oraz 1 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (poz. 15 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat).

W dalszym ciągu trwa postępowanie u 1 pracownika (poz. 20 pkt.1 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni nadgarstka).

Ilość prowadzonych postępowań w związku z podejrzeniem choroby zawodowej jest o 1 mniejsza niż w roku 2019 (2019 r. - 7, 2020 r. - 6); ilość nowych zgłoszeń jest o 1 większa niż w 2019 r. (2019 r. - 2, 2020 r. - 3). Wydano 1 decyzję mniej o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (2019 r. - 2, 2020 r. - 1); ilość decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej pozostała na takim samym poziomie (2).

W ramach realizacji nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi oceniono przestrzeganie przepisów rozporządzenia CLP w odniesieniu do klasyfikacji i oznakowania mieszanin oraz wymogu umieszczania klasyfikacji i oznakowania w kartach charakterystyki u podmiotów gospodarczych, będących dystrybutorami substancji i mieszanin chemicznych jak również u stosujących substancje i mieszaniny chemiczne. Przeprowadzono 3 kontrole u dystrybutorów i 26 kontroli u stosujących substancje i mieszaniny chemiczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Na terenie powiatu ryckiego przeprowadzono 13 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych w zakładach pracy. Ze względu na zagrożenie związane z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 szczególną uwagę zwrócono na produkty mające działanie wirusobójcze. Wszystkie oceniane produkty biobójcze znajdowały się w aktualnym wykazie URPLiPB, były prawidłowo oznakowane i posiadały karty charakterystyki spójne z oznakowaniem. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2020 roku nie przeprowadzono kontroli w ramach nadzoru nad detergentami. Na terenie powiatu ryckiego nie ma podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu prekursorsy narkotyków kat. 2 i 3.

Zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rykach” PPIS w Rykach przekazywał w 2020 roku sprawozdania z zakresu nadzoru nad nowymi narkotykami. Na terenie powiatu ryckiego nie było zgłoszeń przypadków zatruc i/lub zgonów po zażyciu środków zastępczych i/lub nowych substancji psychoaktywnych. Nie było również prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących „nowych narkotyków”. Na terenie powiatu ryckiego nie ma przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

Nie jest możliwe dokonanie analizy porównawczej w zakresie nadzoru nad warunkami pracy z rokiem ubiegłym ze względu na małą ilość przeprowadzonych kontroli w 2020 roku w związku z ogłoszonym stanem epidemii spowodowanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 i oddelegowaniem pracowników sekcji HP do pracy obejmującej działania związane ze zwalczaniem epidemii.

W obiektach, w których stwierdzono uchybienia, pracodawcy z reguły usuwają nieprawidłowości przed wydaniem decyzji nakazujących bądź w terminie wyznaczonym w decyzji. W trzech przypadkach pracodawcy wystąpili z wnioskiem o zmianę terminu wykonania obowiązków określonych w decyzji, których realizacja wiązała się ze znacznymi nakładami finansowymi.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, iż działalność Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji pionu higieny pracy w skontrolowanych zakładach przyczyniła się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przez organa Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie lub uzgadnianie pod względem sanitarno-higienicznym: projektów planów zagospodarowania, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych, wniosków dotyczących konieczności wykonywania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu, odstępstw od przepisów określających warunki techniczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą przedsięwzięć planowanych do realizacji na terenie powiatu.

W 2020 roku w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowano stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w następujących sprawach:

1. Na podstawie art. 48, art. 53 i art. 54 w związku z art. 58 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247) wydano **7 opinii sanitarnych** w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, wydano **7 opinii** do projektu dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
2. Na podstawie: art. 64 ust. 1 pkt 2, art. 70 ust. 1 pkt 2, art. 77 ust. 1 pkt 2, art. 90 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 78 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247) wydano **15 opinii sanitarnych** w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Powyższe opinie dotyczyły między innymi następujących inwestycji: eksploatacji piasków z projektowanych kopalni kruszywa naturalnego, drogi gminne, powiatowe, krajowe, budynek produkcyjno-socjalno-biurowy, farma fotowoltaiczna, skup zbierania złomu, obora wolnostojąca dla bydła mlecznego, zakład badawczo-usługowo-produkcyjny karbonizatu, budowa zakładu, hali produkcyjnej, zespół urządzeń wodnych- 8 studni ujęć wód podziemnych, wydano **2 opinie sanitarne** w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczące budowy elektrociepłowni na biogaz oraz zakładu badawczo-usługowo-produkcyjny karbonizatu.

3. Na podstawie art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 1985r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 195) wydano **6 opinii sanitarnych** dotyczących uzgodnień dokumentacji projektowych inwestycji pod względem spełniania wymagań higienicznych i zdrowotnych inwestycje typu budowa/rozbudowa (pawilon stacji paliw, praktyka stomatologiczno-ortodontyczny, gabinet stomatologiczny), zmiana sposobu użytkowania (salon fryzjerski, salon kosmetyczny, pomieszczeń szkoły na lokale przedszkola).
4. Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028.), §24 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie, jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. 2017 r. poz. 2294), art. 3 ust. 2 lit b w związku z art. 37 ustawy z dnia 14 marca 1985r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 195) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. *Kodeks Postępowania Administracyjnego* (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.) wydano **2 opinie sanitarne** dotyczących zatwierdzenia materiałów użytych do budowy sieci /stacji wodociągowych.
5. Na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. *o działalności leczniczej* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 ze zm.) nie wydano decyzji dotyczących spełniania wymagań, jakim powinny opowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.
6. W trybie art. 3 pkt 3 ustawy *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* oraz w oparciu o art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - *Prawo budowlane* (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 ze zm.) wydano **11 opinii sanitarnych** (pozytywnych) i **1 zaświadczenie** stwierdzające spełnienie wymagań określonych w przepisach sanitarnych w zakresie wytwarzania i obrotu bronią (...) – produkcja amunicji. Uczestniczono w odbiorach następujących obiektów: Strażnica Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, budynek usługowo – handlowy (Mrówka, Stokrotka), centrum edukacyjno – opiekuńcze dla osób starszych, policealne studium zawodowe, budynek socjalny, przedszkole i żłobek, przedszkole specjalne, miejsce obsługi pasażerów, obwód utrzymania ruchu. Odnośnie zawiadomień o zakończeniu budowy inwestycji wystosowano pisma informujące stronę o odstąpieniu od kontroli obiektu (**2 pisma – opinie sanitarne**).
7. Na podstawie art. 36 ust. 1 w związku art. 37 ustawy z dnia 14 marca 1985r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 195) wydano **20 decyzje** dotyczące opłat za wykonywanie czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (opłaty pobierane za przeprowadzone kontrole/odbioru/ oraz uzgodnienia dokumentacji technicznej i wydania opinii zatwierdzenia materiałów użytych do budowy sieci /stacji wodociągowych).

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

8. Opinie sanitarne do wniosków o zmianę sposobu użytkowania budynków/pomieszczeń w zakresie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych obiektów – nie wydano.
9. Wystosowano **1 pismo** przekazujące otrzymany wniosek wraz z załączonymi dokumentami do rozpatrzenia wg kompetencji przez odpowiednie jednostki oraz **5 pism** o uzupełnienie informacji do złożonych wniosków.
10. Sprzeciwów, o jakich mowa w art. 28 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej odnośnie odbieranych obiektów nie zgłaszano.
11. Kontrole obiektów w trakcie budowy – nie przeprowadzono.
12. Ogółem przeprowadzono **12 kontroli sanitarnych**.

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

Trendy rozwojowe obserwowane w powiecie: najczęściej wpływających do rozpatrzenia wniosków dotyczy zakończenia budowy obiektów budowlanych dotyczących działalności oświatowych (dot. przedszkoli, żłobków), dróg wraz z infrastrukturą, budynków usługowych, oraz wnioski odnośnie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć związanych z eksploatacją złóż kruszywa naturalnego, farm fotowoltaicznych, dróg wraz z infrastrukturą a także budowy lub rozbudowy zakładów produkcyjnych. Wnioski w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowej dotyczy obiektów o zróżnicowanej działalności – gabinety stomatologiczne, kosmetyczne, fryzjerskie, przedszkole. Można zauważyć wzrost zainteresowania obiektami domów wsparcia dla seniorów oraz budową elektrowni fotowoltaicznych.

STANOWISKO OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJA ZDROWIA

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia to obszar realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji działań prozdrowotnych dla wybranych grup odbiorców i dla całej lokalnej społeczności powiatu drawskiego. Edukacja zdrowotna realizowana jest poprzez wdrożenie w placówkach oświatowo –wychowawczych krajowych i wojewódzkich programów edukacyjnych, wieloletnich i cyklicznych zadań z zakresu zdrowia publicznego, zarówno dla placówek nauczania początkowego (żłobki, przedszkola) jak i placówek szkolno–opiekuńczych (szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, ośrodki wychowawcze). Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia realizuje także akcje promocyjne cykliczne i okazjonalne, w zależności od bieżącej sytuacji epidemicznej w kraju, wg wytycznych i zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministra Zdrowia, we współpracy z Oddziałem Wojewódzkim NFZ. Wiele działań edukacyjnych i promocyjnych przebiega w ścisłej współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego w powiecie ryckim, Placówkami Edukacyjnymi, Podmiotami Działalności Leczniczej i innymi Instytucjami o zasięgu powiatowym, miejskim i gminnym. W 2020 roku pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu ryckiego realizował - zgodnie z Planem Zasadniczych Zamierzeń - zadania ukierunkowane na profilaktykę stosowania używek, tj. substancji psychoaktywnych, gł. wyrobów tytoniowych i narkotyków, w tym tzw. nowych narkotyków - „dopalaczy”. Specyficzny rok trwającej pandemii koronawirusa w dużym stopniu uniemożliwił realizację zaplanowanych działań oświatowych i promocyjnych w placówkach edukacyjnych i zakładach pracy w powiecie ryckim. Ze względu na zawieszenie zajęć w placówkach edukacyjnych od 12 marca 2020 roku i wprowadzone obostrzenia co do zgromadzeń, nie odbyły się cykliczne powiatowe i miejskie imprezy masowe, na których prowadzone było stoisko informacyjno–edukacyjne. Mimo stanu epidemii część placówek szkolnych i przedszkolnych zrealizowała w roku szkolnym 2019-2020 inicjowane przez Inspekcję Sanitarną programy i kampanie prozdrowotne, w pierwszym półroczu w nauczaniu stacjonarnym a w drugim półroczu w systemie nauki zdalnej.

I. INTERWENCJE PROGRAMOWE

Programy krajowe

1. „Trzymaj Formę”

Program „Trzymaj Formę!” -XIV edycja -skierowany jest do młodzieży klas V, VI, VII i VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców. Odnosi się do promocji racjonalnego żywienia, stosowania zasad zbilansowanej diety i aktywności fizycznej. Program wzbogacony jest rokrocznym Krajowym Konkursem Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia (poprzez rozgrywki na etapie powiatowym i wojewódzkim, a następnie krajowy finał).

W roku pandemii konkurs został odwołany a edycja programu została zakończona po pierwszym półroczu roku szkolnego 2019-2020.

2. Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Głównym celem programu jest zmniejszenie zachorowań wynikających z palenia tytoniu. Program adresowany do społeczności lokalnej. Były podejmowane działania w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu , Światowego Dnia Rzucania Palenia, Prowadzony jest comiesięczny monitoring z aktualnej sytuacji przestrzegania zakazu palenia tytoniu w gminie. Monitoringiem objęte są: przedsiębiorstwa podmiotów leczniczych, jednostki organizacyjne systemu oświaty, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, uczelnie wyższe, zakłady pracy, obiekty kultury i wypoczynku, lokale gastronomiczno – rozrywkowe, obiekty służące obsłudze podróżnych, pomieszczenia obiektów sportowych oraz inne pomieszczenia użytku publicznego. Prowadzono dystrybucję ulotek , plakatów z zakresu profilaktyki tytoniowej oraz naklejek z zakazem palenia tytoniu.

3. „Ars czyli jak dbać o miłość”

Program realizowany w ramach Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” . Celem jest dotarcie do uczniów szkół ponadpodstawowych ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w wieku prokreacyjnym.

Program realizowało – 4 placówki nauczania

Grupa docelowa – 545 uczniów, 70 rodziców

4. Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Celem programu jest szeroko pojęta profilaktyka zakażeń HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową. Program realizowany jest przez przekazywanie wiedzy o drogach i mechanizmach przenoszenia zakażeń, promowania postaw i zachowań sprzyjających unikaniu zagrożeń, kształtowaniu poczucia odpowiedzialności za siebie i innych. W realizacji programu przyjęto strategię edukacyjną i informacyjną dla społeczności lokalnej

Program realizowało – 8 szkół średnich

Grupa docelowa: 2832 osób

5. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

To nowy, ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO ZA 2020 ROK

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Program realizowany był w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych - 6 placówek

Grupa docelowa : 213 dzieci

6. „ Bieg po zdrowie”

Jest to program antynikotynowy skierowany do uczniów IV klas szkół podstawowych. Główne cele programu: opóźnienie i zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności uczestników.

Program realizowało – 5 szkół

Grupa docelowa – 61 uczniów, 50 rodziców

Programy wojewódzkie

1. „Czyste powietrze wokół nas”

Program edukacji antytytoniowej dla dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat. Stanowi pierwsze, ważne ogniwo w edukacji antytytoniowej dzieci. Umożliwia wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacji gdy przebywają w zadymionym pomieszczeniu lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Program realizowany był w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych - 8 placówek

Grupa docelowa : 217 dzieci i 131 rodziców

2. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem programu edukacyjnego jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ich rodziców i opiekunów, a także kadry pedagogicznej. Szkoły ponadgimnazjalne są miejscem, gdzie można dotrzeć do szerokiego grona młodych ludzi. Wprowadzenie edukacji prozdrowotnej na temat raka szyjki macicy do szkół, przyczyni się do podniesienia poziomu wiedzy i zainicjowania dyskusji, dzięki której młode kobiety podejmą odpowiednie działania, czyli skonsultują się z lekarzem i wykonają badanie cytologiczne.

Program realizowało 2 szkoły ponadpodstawowe

Grupa docelowa – 272 uczniów, 220 rodziców, 23 nauczycieli

3. „Podstępne WZW” i „ Znamię! Znam je”

Program dotyczy profilaktyki HBV i HCV oraz profilaktyki czerniaka.

Program realizowało – 1 szkoła

Grupa docelowa - 214 uczniów

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

W ramach interwencji nieprogramowych zaplanowane były do realizacji działania w zakresie m.in. kampanii Kobiety Kobietom, bezpiecznego i zdrowego wypoczynku zimowego i letniego, zatruc pokarmowych, higieny osobistej, profilaktyki zatruc środkami psychoaktywnymi (dopalacze) profilaktyki choroby meningokokowej, kleszczowego zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych, zatruc grzybami, profilaktyki chorób nowotworowych, WZW A,B,C, profilaktyki grypy sezonowej.

Z uwagi na specyfikę pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2020 roku, w czasie ogłoszonej i trwającej epidemii SARS -CoV -2, wiele zaplanowanych działań Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia nie zostało zrealizowanych..

Podczas realizacji interwencji nieprogramowych w celu dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców- społeczności lokalnej – pracownik OZiPZ korzystał z profilu PSSE w Rykach – portalu społecznościowego (Facebook) oraz strony internetowej PSSE w Rykach. Powyższe działania miały charakter informacyjno– edukacyjny.